

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

12 ביולי 2010

342

א' באב התש"ע

עמוד

הצעת חוק הרבנות הראשית לישראל (תיקון מס' 3) (סמכות בענייני גיור), התש"ע-2010. 226

הצעת חוק הרבנות הראשית לישראל (תיקון מס' 3) (סמכות בענייני גיור), התש"ע-2010*

1. תיקון סעיף 2 בחוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ס-1980 (להלן - החוק העיקרי), בסעיף 2, אחרי פסקה (6) יבוא:
- "(א6) אחריות לנושא הגיור בישראל; אין בהוראות פסקה זו כדי לפגוע בסמכויות לעריכת גיור בישראל שניתנו לבתי הדין המיוחדים לגיור מכוח החלטת הממשלה או בסמכויות של בתי הדין הרבניים לפי כל דין".
2. אחרי סעיף 24 לחוק העיקרי יבוא:
- הוספת סעיפים
א24 עד א24
- "כשירותם של
חברי בית דין
מיוחד
- א24. (א) רב עיר או רב מועצה מקומית, או מי שכיהן כרב עיר או כרב מועצה מקומית לפי חוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971², ואשר כהונתו לא הופסקה לפי סעיף 12 לחוק האמור (בסעיף זה ובסעיף 24 - רב עיר), רשאי לערוך גיור יחד עם שני רבני עיר אחרים או עם שני חברי בית דין מיוחד לגיור שהוקם מכוח החלטת הממשלה, כאמור בסעיף 2(א6) (שלושתם יחד, להלן - בית דין מיוחד), ובלבד שהגיור נערך על ידי בית הדין המיוחד כדת, לאחר קבלת עול תורה ומצוות כהלכה.
- (ב) מצאו הרבנים הראשיים לישראל כי חבר בית דין מיוחד התנהג באופן שאינו הולם את מעמדו או כי אינו עורך גיור לפי האמור בסעיף קטן (א), רשאים הם לקבוע כי אותו חבר בית דין מיוחד לא יהיה רשאי לערוך גיור לפי חוק זה.
- (ג) סדרי השימוע והדין בפני הרבנים הראשיים לישראל בהליך לפי סעיף קטן (ב) ייקבעו בתקנות כאמור בסעיף 24.
24. (א) בית דין מיוחד מוסמך לדון בגיור של אזרח ישראלי או בעל רישיון לישיבת קבע בישראל לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952³ (להלן - בעל רישיון לישיבת קבע), יהא מקום מגוריו של המבקש אשר יהא, וליתן תעודות על כך.

ד ב ר י ה ס ב ר

נט(6) 721 (2005). הצעת החוק קובעת מפורשות כי אין בהסדר המוצע בה כדי לפגוע במערך בתי הדין המיוחדים לגיור שהוקמו לפי החלטות הממשלה והסמכות לפעול לפי החלטות האמורות תישמר, או בסמכויות של בתי הדין הרבניים לפי כל דין.

כשירותו של חבר בית הדין המיוחד תוכל להיות מוגבלת, לפי הצעת החוק, רק אם הרבנים הראשיים לישראל מצאו כי התנהג באופן שאינו הולם את מעמדו או כי הוא עורך גיור שלא לפי הוראות התיקון המוצע.

מטרתה של הצעת חוק זו היא לעגן בחקיקה ראשית את סמכויותיהם של בתי דין מיוחדים לעסוק בענייני גיור. על פי המוצע, עריכת גיור במסגרת בתי הדין המיוחדים תיעשה על ידי רב עיר או רב מועצה מקומית (להלן - רב עיר), יחד עם רבני ערים נוספים או יחד עם חברי בתי הדין המיוחדים לגיור שהוקמו לפי החלטות הממשלה, מכוח סמכותה השירית הקבועה בסעיף 32 לחוק-יסוד: הממשלה, ובהן החלטת הממשלה מס' 3613 מיום י"א בניסן התשנ"ח (7 באפריל 1998). סמכות זו של הממשלה הוכרה בבג"ץ 2597/99 תאניס רודריגז-טושביים נ' שר הפנים,

* הצעת חוק מס' פ/1456/18; הועברה לוועדה ביום א' באב התשס"ט (22 ביולי 2009).

¹ ס"ח התש"ם, עמ' 90; התשס"ח, עמ' 430.

² ס"ח התשל"א, עמ' 130.

³ ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בית דין מיוחד מוסמך לדון בגיור של אדם שאינו אזרח ישראלי או בעל רישיון לישיבת קבע, אם ניתן לאותו אדם אישור בהתאם לכללים שקבע נשיא בית הדין הרבני הגדול.

(ג) פסק דין של בית דין מיוחד המאשר עריכת גיור ישמש ראיה ליהדותו של נושא התעודה; ואולם, לא יהא תוקף לגיור כאמור שנעשה בניגוד לכללים שנקבעו לפי סעיף קטן (ב) ולעניין מתן אשרות, לרבות אשרת עולה, ולעניין מתן אזרחות ישראלית.

(ד) (1) לא יהיה תוקף לביטול גיור שנערך על ידי בית דין מיוחד, אלא אם כן החליט בית הדין שערך את הגיור כי הוא נערך על בסיס מידע מטעה או הסתרת מידע מכוונת על ידי המתגייר בטרם הגיור.

(2) התעוררה שאלת תוקפו של גיור מכל טעם אחר בפני בית דין רבני או בית משפט אחר בישראל או בפני רושם נישואין, תועבר ההכרעה בנושא הגיור לבית הדין שבפניו נערך הגיור או לבית דין רבני אזורי בהרכב מיוחד שימנה נשיא בית הדין הרבני הגדול.

(ה) התפזר בית הדין המיוחד שערך את הגיור או שחדלו לפחות שניים מחבריו לשמש חברים בבית הדין, תועבר ההכרעה לפי סעיף קטן (ד) להרכב מיוחד שימנה נשיא בית הדין הרבני הגדול.

(ו) החלטה על ביטול גיור טעונה אישור של נשיא בית הדין הרבני הגדול, ולא תהא בת תוקף כל עוד לא ניתן עליה אישור.

ע.ג.2 ערער 24ב(ד). ניתן להגיש ערעור לבית הדין הרבני הגדול, להרכב מיוחד בראשות נשיא בית הדין הרבני הגדול שדייניו ימונו בידי נשיא בית הדין הרבני הגדול.

ד ב ר י ה ס ב ר

הסתרת מידע מכוונת בטרם הגיור. אם תעלה בפני גורם כלשהו, אגב הליך אחר, שאלה של תוקף גיור, תהיה חובה להעבירה להכרעה לבית הדין שערך את הגיור. ככל שמדובר בעילה אחרת מזו של מידע מטעה או הסתרת מידע, יכול שההכרעה תועבר גם לבית דין רבני אזורי בהרכב מיוחד שימנה נשיא בית הדין הרבני הגדול. בכל מקרה, החלטה על ביטול גיור תהיה טעונה את אישורו של נשיא בית הדין הרבני הגדול, ולא תהא בת תוקף ללא אישור כזה. במקרה שבו בוטל הגיור, תינתן זכות ערעור לבית הדין הרבני הגדול, להרכב שימנה נשיא בית הדין הרבני הגדול, שגם ישב בראשו.

לפי המוצע, בתי הדין המיוחדים יוסמכו לדון בגיורו של כל אזרח ישראלי או בעל רישיון לישיבת קבע בישראל, ללא קשר למקום מגוריו, וגם של מי שאינו כזה, אם ניתן לו אישור בהתאם לכללים שקבע נשיא בית הדין הרבני הגדול (כללים שפורסמו ב"פ התשס"ו, עמ' 2062 ושהצעת החוק באה לאשררם (סעיף 3)).

לפי הצעת החוק, פסק דין של בית דין מיוחד המאשר עריכת גיור ישמש ראיה ליהדותו של נושא התעודה, אך גיור שנעשה בניגוד לכללים, לא יהא לו תוקף לעניין מתן אשרות ולעניין מתן אזרחות.

עוד מוצע כי לא יהיה תוקף לביטול גיור אלא בהחלטה של בית הדין שערך את הגיור שלפיה היתה

רישום נישואין 724. (א) חבר בית דין מיוחד המשמש כרב רושם נישואין, מוסמך לטפל ברישום נישואין של בני זוג שאחד מהם לפחות התגייס בבית דין מיוחד, יהא מקום מגוריהם של בני הזוג אשר יהא.

(ב) לא היה חבר בית דין מיוחד המשמש כרב רושם נישואין, תמנה המועצה, על פי הצעת נשיא בית הדין הרבני הגדול, חבר בית דין מיוחד לגיור, אחד או יותר, הכשיר לשמש כרב רושם נישואין לטפל ברישום נישואין של בני זוג כאמור בסעיף קטן (א).

תקנות לפי סעיפים 724. על אף הוראות סעיף 31, תקנות וכללים לפי סעיפים 24 עד 724 יותקנו על ידי שר המשפטים בהסכמת נשיא בית הדין הרבני הגדול ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת בלבד.

תשריר 3. יראו את כללי הדיון בבקשות לגיור, התשס"ו-2006⁴, כאילו הותקנו כדין לפי חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

ללא קשר למקום מגוריהם. מוצע להסמיך את מועצת הרבנות הראשית למנות חבר של בית דין מיוחד לגיור הכשיר לשמש כרב רושם נישואין לטפל ברישום נישואין כאמור אם בבית הדין המיוחד לא היה מי שמשמש כרב רושם נישואין.

בהצעת החוק יש התייחסות גם למצב שבו בית הדין המיוחד שערך את הגיור לא קיים עוד. במקרה כזה ימנה נשיא בית הדין הרבני הגדול הרכב מיוחד להכרעה.

כמו כן מוצע לקבוע כי חבר בית דין מיוחד שיערוך גיור יוסמך גם לרישום לנישואין את המתגייר ובן זוגו.

חבר הכנסת דוד רותם

⁴ י"פ התשס"ו, עמ' 2062.